

SYLABUS

DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2024- 2027 (skrajne daty)

Rok akademicki 2024/2025

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	Kultura regionu 2. Przedmiot do wyboru
Kod przedmiotu*	IC4/48/F
Nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Kolegium Nauk Humanistycznych
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Instytut Polonistyki i Dziennikarstwa
Kierunek studiów	Dziennikarstwo i komunikacja społeczna
Poziom studiów	studia pierwszego stopnia
Profil	ogólnoakademicki
Forma studiów	stacjonarne
Rok i semestr/y studiów	1 rok, sem. II
Rodzaj przedmiotu	kierunkowy/przedmiot do wyboru
Język wykładowy	polski
Koordinator	dr hab. Jolanta Kowal, prof. UR (członkini Zespołu Programowego kierunku studiów DiKS)
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	prof. dr hab. Janusz Pasterski (autor programu) , literaturoznawcy, kulturoznawcy

* -opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (jakie?)	Liczba pkt. ECTS
2			15						1

1.2. Sposób realizacji zajęć**x w formie tradycyjnej**

zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość (zajęcia prowadzone są w formie zdalnej, jeśli wynika to z aktualnie obowiązujących przepisów).

1.3 Forma zaliczenia przedmiotu

Zaliczenie z oceną

2. WYMAGANIA WSTĘPNE

Wiedza z przedmiotów historia, geografia i język polski na poziomie szkoły ponadpodstawowej.
--

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1 Cele przedmiotu

C ₁	Zaznajomienie studentów z podstawowymi problemami związanymi z kulturą Podkarpacia.
C ₂	Prezentacja dziedzictwa kulturowego Rzeszowszczyzny.
C ₃	Zdobycie umiejętności samodzielnej analizy semantyczno-kulturowej tekstów kultury południowo-wschodniej Polski.

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu	Odniesienie do efektów kierunkowych ¹
EK_01	Student(ka) charakteryzuje główne cechy kultury materialnej i niematerialnej Podkarpacia, posiada uporządkowaną wiedzę w tym zakresie oraz zna związki pomiędzy historią i kulturą.	K_Wo3
EK_02	Student(ka) potrafi formułować i analizować problemy badawcze związane z kulturą Podkarpacia oraz przedstawiać wyniki swoich badań; posiada umiejętność integrowania wiedzy z zakresu historii, języka, literatury i kulturoznawstwa.	K_Uo8
EK_03	Student(ka) posiada umiejętności organizacji pracy indywidualnej i zespołowej, samodzielnego gromadzenia materiału badawczego, doboru metod i narzędzi badawczych oraz dokonania prezentacji opracowanych zagadnień.	K_Uo8
EK_04	Student(ka) ma świadomość znaczenia kultury w kształtowaniu tożsamości regionalnej i zachowywaniu dziedzictwa regionu, a także roli dziennikarzy w utrwalaniu i popularyzowaniu kultury regionu	K_Ko3

3.3 Treści programowe

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne
-

B. Problematyka ćwiczeń audytoryjnych, konwersatoryjnych, laboratoryjnych, zajęć praktycznych

Treści merytoryczne
1. Zajęcia organizacyjne. Omówienie programu ćwiczeń, literatury przedmiotu oraz warunków zaliczenia.

¹ W przypadku ścieżki kształcenia prowadzącej do uzyskania kwalifikacji nauczycielskich uwzględnić również efekty uczenia się ze standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

2. Pojęcie kultury.
3. Pojęcie regionu.
4. Podkarpacie jako region.
5. Język, kultura, stereotypy (przykłady cech językowych, zachowań i stereotypów – dyskusja).*
6. Wielokulturowość dawnego Podkarpacia (Żydzi, Łemkowie).
7. Współczesna kultura wsi podkarpackiej.Podania i legendy regionu Podkarpacia.
8. Sztuka współczesna Podkarpacia – malarstwo (m.in. Zdzisław Beksiński, Franciszek Frączek, Wiesław Grzegorzczak, Franciszek Starowieyski).*
9. Muzyka na Podkarpaciu (Artur Malawski, Krzysztof Penderecki, Wojciech Kilar, Tadeusz Nalepa, Tomasz Stańko, Jerzy Dynia, muzyka rockowa i popularna – RSC, Wańka Wstańka, Pectus).
10. Ludzi teatru związani z Podkarpaciem (m.in. Otto Axer, Wanda Siemaszkowa, Adam Hanuszkiewicz, Zdzisław Kozień, Tadeusz Kantor, Jerzy Grotowski, Józef Szajna).*
11. Literatura Podkarpacia (na przestrzeni wieków oraz współcześnie).*
12. Znane i nieznane zabytki Podkarpacia (projekty, prezentacje multimedialne).
13. Zabytki architektury ludowej i sakralnej regionu (projekty, prezentacje multimedialne).
14. Instytucje kultury na Podkarpaciu (muzea, teatry, galerie, filharmonia, biblioteki, szkolnictwo artystyczne). Organizacje i towarzystwa, imprezy, wydarzenia, media (portale, czasopisma).Formy i metody współpracy z regionalnymi stowarzyszeniami oraz instytucjami kultury.
15. Moje miejsce na Podkarpaciu (projekty, prezentacje multimedialne).

* ozn. związek z badaniami naukowymi prowadzonymi w IPIID/UR

3.4 Metody dydaktyczne

Analiza tekstów z dyskusją, przygotowanie projektów badawczych, elementy wykładu z prezentacją multimedialną, praca w grupach, dyskusja.

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w., ćw., ...)
EK_01	ocena wypowiedzi ustnej, prezentacji, projektu badawczego	konwer.
EK_02	ocena wypowiedzi w trakcie zajęć, dyskusja	konwer.
EK_03	ocena przygotowania projektu, dyskusja	konwer.
EK_04	obserwacja w trakcie zajęć, aktywność	konwer.

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Warunkiem zaliczenia przedmiotu jest osiągnięcie przez Studenta/Studentkę wszystkich efektów uczenia się zdefiniowanych dla tego przedmiotu.

Ocena końcowa z przedmiotu obejmuje:

- ocenę przygotowanych projektów i prezentacji,
- ocenę wypowiedzi ustnych i pisemnych,
- stopień opanowanej wiedzy i aktywność podczas zajęć (oceny formujące);

Obligatoryjna jest także obecność na zajęciach.

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzinna zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe wynikające z harmonogramu studiów	15
Inne z udziałem nauczyciela akademickiego (udział w konsultacjach, egzaminie)	2
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta (przygotowanie do zajęć, zaliczenia, napisanie referatu itp.)	8
SUMA GODZIN	25
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	1

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

Wymiar godzinowy	-
Zasady i formy odbywania praktyk	-

7. LITERATURA

Literatura podstawowa:

Adamski A., *Artyści Podkarpacia*, [Rzeszów] Libra 2010. (wybrane sylwetki)
Encyklopedia Rzeszowa, pod red. J. Drausa i in., Rzeszów 2004. (wybrane zagadnienia)
Dzieje Rzeszowa, t. 3, pod red. F. Kiryka, Rzeszów 2001 (tu: A. Zyga, *Rzeszów w zwierciadle piśmiennictwa*, s. 703-809; J. Kawałek, *Sztuka na przestrzeni dwóch wieków*, s. 815-904).
Dzieje Rzeszowa, t. 4, pod red. W. Bonusiaka, Rzeszów 2012 (tu: E. Rączy, *Sztuka i życie artystyczne w Rzeszowie w latach 1944-1989*, s. 417-559; B. Szarzyńska, *Państwowe zawodowe instytucje artystyczne w Rzeszowie w latach 1944-1989*, s. 465-521).
Dzieje Rzeszowa, t. 5, pod red. W. Bonusiaka, Rzeszów 2017 (tu: M. Rabizo-Birek, *Życie artystyczne*, s. 729-761; S. Kryński, *Rzeszów literacki*, s. 765-794; Z. Lenart, *Instytucje kultury*, s. 795-816; H. Pietrzak, *Media*, s. 823-853).
Myszka A., *Podkarpacie jako region językowo-kulturowy i historyczno-geograficzny*, [w:] *Podkarpacie literackie (1). Wirydarz staropolski i oświeceniowy*, pod red. R. Magrysia, J. Ko-

wał, G. Trościńskiego, Rzeszów 2020, s. 11-31.

M. Nalepa, *Podkarpacie literackie. Preliminaria*, [w:] *Podkarpacie literackie (2)*, red. M. Nalepa, *Varia: od romantyzmu ku współczesności*, red. A. Janicka, K. Maciąg, J. Pasterski, Rzeszów 2020, s. 21-57.

Nikitorowicz J., *Edukacja regionalna i międzykulturowa*, Warszawa 2009.

Ożóg K., Prucnal P., *Kilka uwag o gwarach okolic Rzeszowa – przeszłość i teraźniejszość*, [w:] *Rzeszów i okolice. Język – historia – kultura*, pod red. J. Lizak, E. Błachowicz, Rzeszów 2010, s. 26-36.

Petrykowski P., *Edukacja regionalna. Problemy podstawowe i otwarte*, Toruń 2003.

Potocki A., *Żydzi w Podkarpackiem*, Rzeszów 2004.

Reinfuss R., *Łemkowie jako grupa etnograficzna*, Sanok 1998.

Sulikowski A., *Literacki fenomen Podkarpacia. Od Wacława Potockiego do Janusza Szubera*, [w:] *Podkarpacie literackie (1). Wirydarz staropolski i oświeceniowy*, pod red. R. Magrysia, J. Kowal, G. Trościńskiego, Rzeszów 2020, s. 32-44.

Wilk A., *Łemkowie. Między integracją a rozproszeniem (1918-1989)*, Warszawa 2019.

Literatura uzupełniająca:

Hall S., du Gay P. (red.), *Questions of Cultural Identity*, Sage, London 1996.

Karaś M., *O ludowych gwarach Rzeszowszczyzny*, [w:] *Z dziejów kultury i literatury Ziemi Przemyskiej*, pod red. S. Kostrzewskiej-Kratochwilowej, Przemyśl 1969, s. 41-56.

Kowalik S., *Spółeczność lokalna a kultura regionalna*, [w:] *Edukacja regionalna*, pod red. A. W. Brzezińskiej, A. Hulewskiej, J. Słomskiej, Warszawa 2006, s. 21-45.

Obrzędy, zwyczaje, rytuały w kulturze i edukacji regionalnej, pod red. Z. Budrewicz, M. Sienko, Kraków 2019.

Ożóg K., *Rola małych miast w życiu społeczności lokalnych. Aspekty historyczne i współczesne*, [w:] *Rzeszów i okolice. Język – historia – kultura*, pod red. J. Lizak, E. Błachowicz, Rzeszów 2010, s. 13-25.

J. Pasterski, *Wszechświat poetycki Stanisławy Kopiec*, [w:] *Zaglądać w oczy makom i stokrotkom. Twórczość Stanisławy Kopiec. Studia, szkice, wspomnienia*, red. J. Wolski, Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, Biblioteka „Frazy”, Rzeszów 2019, s. 35-50.

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej